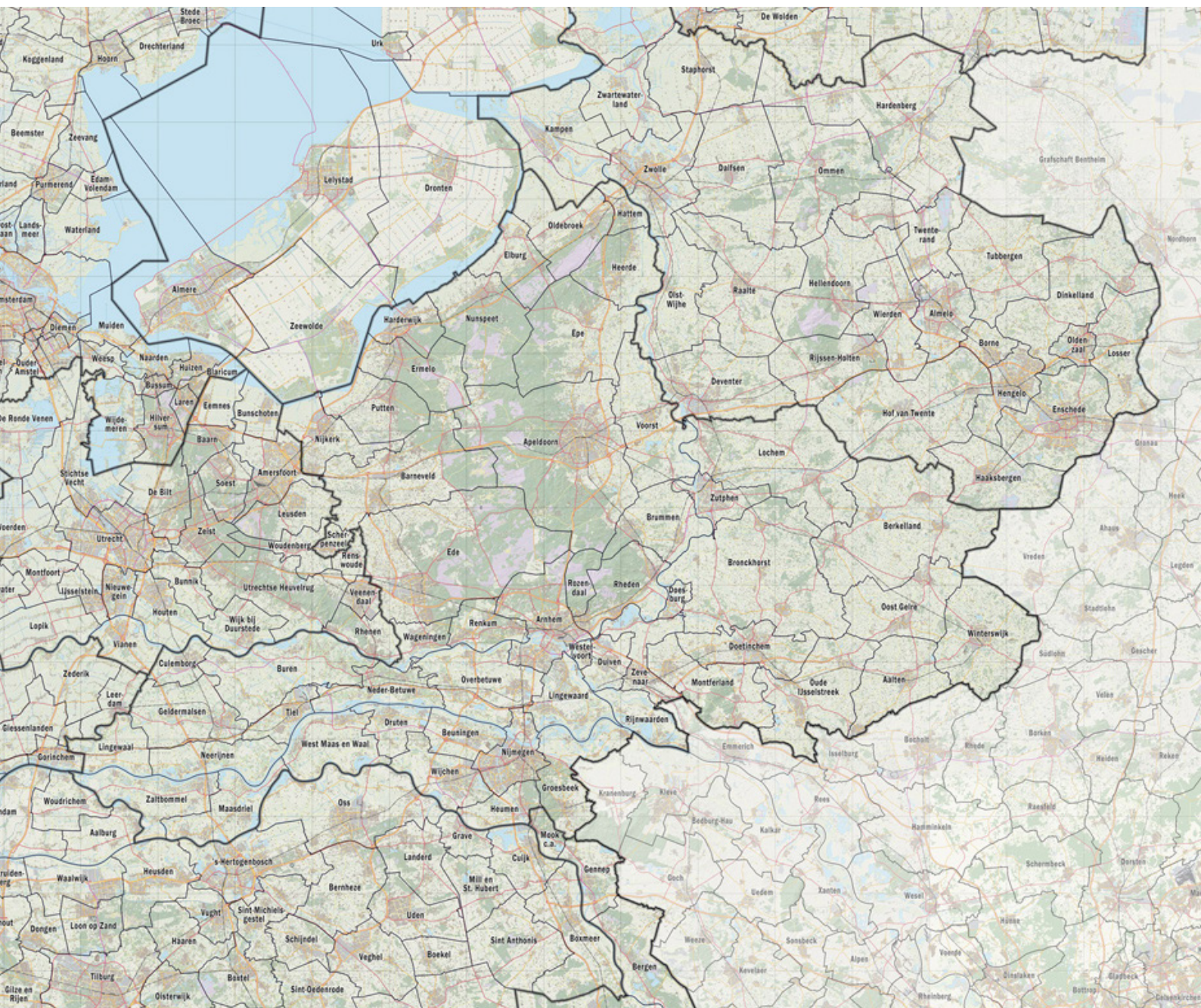

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Netwerkkart 14 Nooddrinkwater en noodwater

Nederlandse Academie voor Crisisbeheersing en Brandweezorg
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.nipv.nl
info@nipv.nl
026 355 24 00

Colofon

Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade ontstaan door eventuele fouten c.q. onvolkomenheden in deze publicatie.

Om deze publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@nipv.nl, onder vermelding van Bestuurlijke Netwerkkarten.

© Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) en provincie Noord-Holland, 2025

Auteur(s)	Merijn ten Dam
Contactpersoon	Merijn ten Dam

Datum	2025
Status	handboek
Versie	202504

Wij hechten veel belang aan kennisdeling. Delen uit deze publicatie mogen dan ook worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding.

Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid is bij wet vastgelegd onder de naam Instituut Fysieke Veiligheid.

14 Nooddrinkwater en noodwater

Crisistypen > (dreigende) verstoring van de openbare drinkwatervoorziening

Bevoegd gezag > minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW)
> inspecteur van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)
> burgemeester of voorzitter veiligheidsregio

Soorten maatregelen > eigen maatregelen drinkwaterbedrijf
> kookadvies
> bevel aan drinkwaterbedrijf
> stellen beperkingen aan gebruik van drinkwater door afnemers
> levering nooddrinkwater
> levering noodwater

Nooddrinkwater en noodwater

- > Nooddrinkwater is drinkwater geleverd buiten de normale infrastructuur. De wettelijke norm is tenminste drie liter per persoon per dag.
- > Noodwater is water dat uitsluitend bestemd is voor sanitaire en hygiënische doeleinden. Water dat van onvoldoende kwaliteit is om te drinken kan eventueel via de normale infrastructuur worden gedistribueerd om dienst te doen als noodwater.
- > Noodwater mag geen onaanvaardbare risico's voor de volksgezondheid en het distributienet opleveren.

Optreden drinkwaterbedrijf

- > Het drinkwaterbedrijf treft alle maatregelen om een verstoring zo spoedig mogelijk op te heffen. Het bedrijf treft in het bijzonder maatregelen ter voorkoming of bestrijding van een besmetting.
- > Op grond van de algemene voorwaarden kan een drinkwaterbedrijf beperkingen stellen aan het gebruik van drinkwater door afnemers.

- > Een drinkwaterbedrijf kan het advies geven drinkwater voor consumptie te koken.
- > Levering van nooddrinkwater (resultaatsverplichting).
- > Levering van noodwater via het distributienet (inspanningsverplichting).
- > Eventuele levering van noodwater buiten het net om is een verantwoordelijkheid van gemeente of veiligheidsregio.
- > Drinkwaterbedrijven dienen bij uitval van externe leveranties (zoals energie en chemicaliën) in staat te zijn om gedurende tien dagen normaal te blijven leveren.

Overheidsoptreden jegens drinkwatersector

- > Een interventie jegens een drinkwaterbedrijf vindt plaats door de inspecteur van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) of de minister van IenW:
- > een regionale inspecteur kan namens de minister spoedbestuursdwang uitoefenen
- > een regionale inspecteur kan de levering verbieden of slechts toestaan voor gebruik in door hem aan te geven gevallen (dit richt zich tot de sector, niet de afnemers)
- > de minister van IenW kan regels stellen of maatregelen treffen in het belang van de

veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening. Dit is een noodvoorziening zodat de minister van wetgeving kan afwijken.

- > De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio zou op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (inclusief het opperbevel) in verband met de openbare orde en veiligheid aan een drinkwaterbedrijf zo nodig een bevel kunnen geven. Toepassing van het beginsel van subsidiariteit houdt echter in dat hij een verzoek tot interventie doet aan de inspecteur van ILT; de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past hier dus in beginsel zijn bevoegdheden niet toe, behoudens spoed, als bijvoorbeeld een eventuele interventie van de inspectie te lang op zich laat wachten. Het ontbreken van een piketdienst bij de inspectie en het beleid om vooral vooraf te toetsen, vergroot de kans dat burgemeester of voorzitter veiligheidsregio tijdens een incident toch zelf zal optreden.

Overheidsmaatregelen jegens afnemers

- > Burgemeesters (of voorzitters veiligheidsregio) kunnen op grond van hun noodbevoegdheden verplichtingen opleggen aan afnemers (bijvoorbeeld een verbod op het wassen van auto's en het sproeien van tuinen), subsidiair aan het optreden door de drinkwaterbedrijven zelf op basis van hun algemene voorwaarden.
- > De minister van lenW kan op basis van zijn noodbevoegdheid, subsidiair aan eventuele maatregelen van de drinkwaterbedrijven of de burgemeesters (of voorzitters veiligheidsregio) eveneens verplichtingen opleggen aan afnemers

Advies

- > Drinkwaterbedrijven en overheden kunnen een beroep doen op het Crisis Expert Team (CET) Milieu en Drinkwater. Het CET wordt beheerd door de Departementaal Coördinatiecentrum

Crisisbeheersing van het ministerie van lenW. Het CET is beschikbaar voor:

- geïntegreerd advies van meerdere kennisinstituten
 - ondersteuning zoals bemonsteren en analyseren van gevaarlijke stoffen, berekenen van verspreiding van gevaarlijke stoffen in bijvoorbeeld het watersysteem
 - advies over mogelijke effecten op mens, dier en voedselveiligheid op korte of lange termijn, ook bij verstoring van de drinkwatervoorziening.
- > In geval van een stralingsincident kunnen drinkwaterbedrijven ook direct advies vragen aan de ANVS en Crisis Expert Team straling en nucleair (CETsn). Zie *Bestuurlijke Netwerkkkaart stralingsincidenten*.
 - > In de meeste gevallen zal het Regionaal Operationeel Team van de veiligheidsregio het niveau zijn waarmee het CET samenwerkt. Het CET heeft met de veiligheidsregio's een convenant gesloten, waarin is vastgelegd hoe de meldings- en alarmeringsprocedure verloopt en wie bij de veiligheidsregio het CET inschakelt en wie het aanspreekpunt is voor het CET (de vraagregisseur).

Gemeente – drinkwaterbedrijf

- > Levering van nooddrinkwater en noodwater door een drinkwaterbedrijf wordt afgestemd met de betreffende gemeenten.
- > Het drinkwaterbedrijf levert nooddrinkwater op de door gemeenten aangewezen distributiepunten.
- > Gemeenten dragen zorg voor de aanwijzing van geschikte distributiepunten van nooddrinkwater (1 distributiepunt per 2.500 inwoners), voor de bemensing daarvan, voor handhaving van de openbare orde en veiligheid en voor het verzorgen van overige logistieke ondersteuning (bijvoorbeeld voor niet of minder zelfredzamen).

Relatie met regionaal beleidsteam en commissaris van de Koning

- > Samenwerking tussen drinkwaterbedrijf, veiligheidsregio en politie is en wordt per regio vastgelegd in een convenant.
- > Conform dit convenant neemt (een lid of liaison van) de directie van het drinkwaterbedrijf deel aan het regionaal beleidsteam in het geval van een drinkwater-gerelateerde crisis.
- > In het geval van een drinkwater-gerelateerd incident, waarbij meerdere veiligheidsregio's zijn betrokken, organiseert de veiligheidsregio van de bronregio voor de drinkwatersector één aanspreek- en coördinatiepunt vanuit de verschillende veiligheidsregio's.
- > Op het terrein van drinkwater zijn geen rijksheren aangewezen.
- > Indien een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een maatregel of het optreden van de inspecteur om redenen van de openbare orde of veiligheid onverantwoord acht, kan hij:
 - op grond van zijn eigen noodbevoegdheden binnen het domein van openbare orde en veiligheid een

bevel geven of voorschriften uitvaardigen en daarbij binnen dat kader maatregelen van de inspecteur bijsturen of beperken

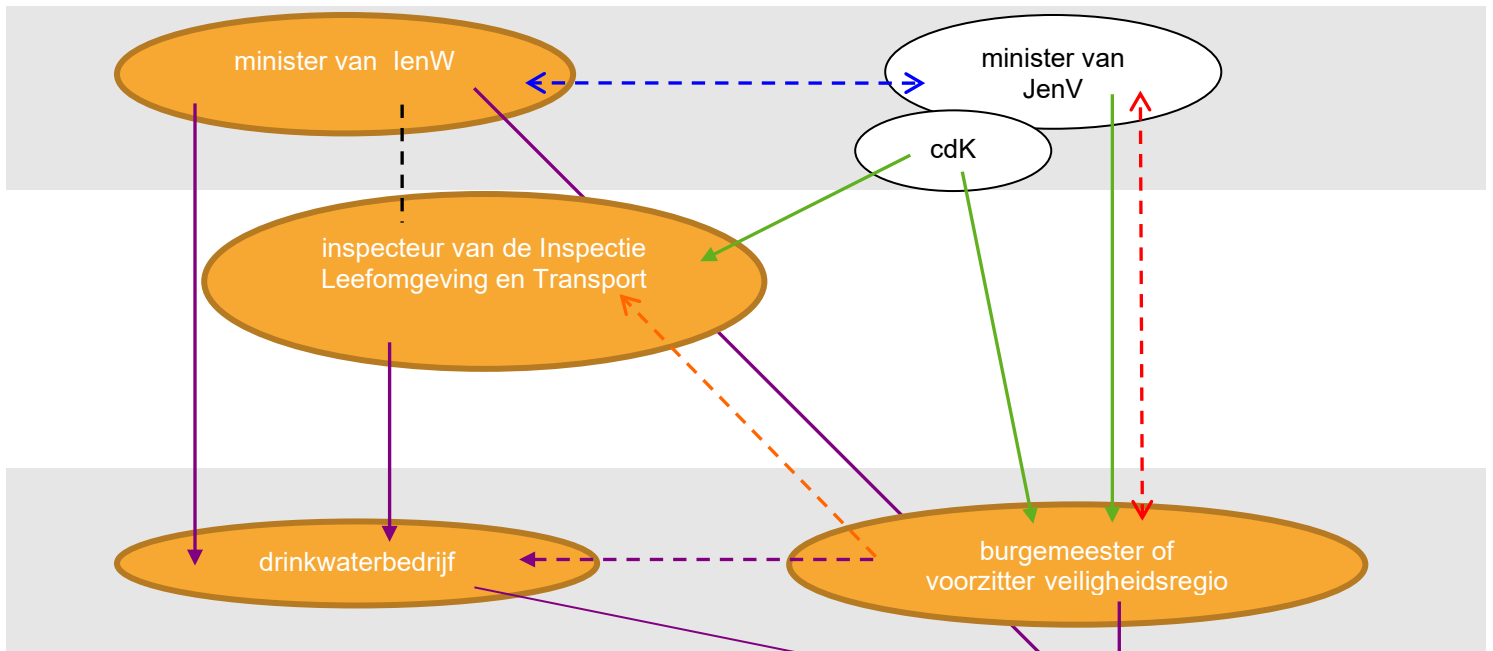
- aan de commissaris verzoeken te interveniëren. De commissaris kan een aanwijzing geven inzake samenwerking of – voor wat betreft de maatregelen zelf – overleg voeren met de inspecteur of 'bovenlangs' verzoeken jegens de inspecteur dwingend op te treden.
- > Vice versa, indien de inspecteur een maatregel van een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio onverantwoord acht, kan hij verzoeken dat de commissaris ingrijpt; de minister van IenW kan aan de minister van JenV verzoeken in te grijpen.
- > Zo nodig kan de minister van IenW zelf ingrijpen op grond van zijn algemene noodbevoegdheid op dit terrein.

Europese Unie

- > De Europese Unie is kaderstellend voor de drinkwatersector, maar vervult in de responsfase op dit terrein geen rol.

functionele keten drinkwater

algemene keten

- - - - - > Informatie en afstemming
- - - - - > Bijstand
- - - - - > Interne lijnen
- - - - - > Maatregelen jegens bevolking/bedrijven
- - - - - > Verzoek burgemeester of voorzitter veiligheidsregio aan min. IenW om jegens een drinkwaterbedrijf op te treden
- - - - - > Maatregelen jegens drinkwaterbedrijf door burgemeester of voorzitter veiligheidsregio,

